

УДК 005.336.1:005.21:658.1:621

Різніченко Л.В., старший викладач

Лисич В.В., Бабич А.О.

Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського

ВПЛИВ ФАКТОРІВ ВНУТРІШНЬОГО І ЗОВНІШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА НА ФОРМУВАННЯ ЕФЕКТИВНОЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА

Досліджено стратегію управління промислового підприємства, визначено вплив факторів внутрішнього та зовнішнього середовища на її формування, здійснено оцінку етапів реалізації стратегії на основі SWOT-аналізу, матриці PEST-аналізу для умов функціонування ПрАТ «Кредмаш». Запропоновано впровадження механізму стратегії розвитку промислового підприємства.

Ключові слова: фактори внутрішнього середовища, зовнішнє середовище, стратегія розвитку, промислові підприємства, забезпечення ефективності.

Riznichenko L., Lysich V., Babich A.

THE INFLUENCE OF INTERNAL AND EXTERNAL FACTORS ON THE FORMATION OF AN EFFECTIVE STRATEGY FOR THE DEVELOPMENT OF AN INDUSTRIAL ENTERPRISE

The strategy of management of the industrial enterprise is investigated, the influence of internal and external factors on its formation is determined, the evaluation of the stages of the strategy implementation on the basis of SWOT-analysis, the PEST-analysis matrix for the conditions of the functioning of PrJSC «Kredmash». The implementation of the mechanism of the development strategy of the industrial enterprise is proposed.

Key words: internal environment factors, external environment, development strategy, industrial enterprises, ensuring efficiency.

Ризниченко Л.В., Лысич В.В., Бабич А.О.

ВЛИЯНИЯ ФАКТОРОВ ВНУТРЕННЕЙ И ВНЕШНЕЙ СРЕДЫ НА ФОРМИРОВАНИЕ ЭФФЕКТИВНОЙ СТРАТЕГИИ РАЗВИТИЯ ПРОМЫШЛЕННОГО ПРЕДПРИЯТИЯ

Исследована стратегию управления промышленного предприятия, определено влияние факторов внутренней и внешней среды на ее формирование, осуществлена оценка этапов реализации стратегии на основе SWOT-анализа, матрицы PEST-анализа для условий функционирования АО «Кредмаш». Предложено внедрение механизма стратегии развития промышленного предприятия.

Ключевые слова: факторы внутренней среды, внешняя среда, стратегия развития, промышленные предприятия, обеспечение эффективности.

Постановка проблеми у загальному вигляді і її зв'язок з важливими науковими та практичними завданнями. За умов ринкових перетворень впровадження ефективної стратегії управління на основі моніторингу факторів внутрішнього та зовнішнього середовища відіграє важливу роль у визначенні конкурентного статусу та забезпеченні життєздатності промислових підприємств.

Підприємство повинне швидко і ефективно реагувати на зміни в навколишньому світі. Результати діагностики внутрішнього та зовнішнього середовища – один із ключових елементів для прийняття, оцінки й коригування загальної стратегії підприємства. Керівництво повинне прогнозувати всі зміни, що можуть вплинути на ефективне функціонування підприємства, забезпечити інноватизацію та інформатизацію виробничих процесів, врахувати ресурсний та кадровий потенціал, мінімізувати ризики й на цій основі сформувані ефективну стратегію розвитку підприємства. На свій розсуд провести організаційні зміни, розподілити відповідальність так, щоб не допустити

зниження його конкурентоспроможності як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках.

Аналіз останніх досліджень, у яких започатковано вирішення проблеми. Питанням стратегічного управління розвитку промислових підприємств присвячено наукові праці таких авторів як І. Ансофф [1], М. Портер [2], А. Томпсон, А. Стрікланд [3], М. Головінов [4], Г. Кіндрацької [5], Р. Фатхутдінова [6], Г. Осовської [7], В. Пономаренко [8], Н. Падерина [9], З. Шершньової [10] та інших.

Цілі статті. Основною метою статті є розробка механізму формування ефективної стратегії розвитку промислового підприємства на основі моніторингу факторів внутрішнього та зовнішнього середовища.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. В умовах трансформаційних змін ринкової економіки традиційні підходи до формування стратегії управління вже не відповідають об'єктивним реаліям сучасного бізнес-середовища. Забезпечення самостійності підприємств, впровадження ринкових механізмів, посилення конкурентної боротьби вимагають нових підходів до управління підприємствами. Чільне місце у цих процесах має посісти стратегічне управління розвитком підприємства.

На думку М. І. Головінова: «концептуально стратегія розвитку підприємства – це довготерміновий план, який містить сукупність кількісних та якісних рішень щодо, вибору напрямку діяльності підприємства, які приводять до поліпшення його стану шляхом збільшення потенціалу підприємства, адаптації до зовнішнього середовища та внутрішньої інтеграції, що сприяє підвищенню здатності підприємства протидіяти негативним впливам зовнішнього середовища та його життєздатності» [4].

На нашу думку, стратегія розвитку – це визначення дій, мобілізація ресурсів, впровадження ідей з метою отримання стійкого положення на ринку та забезпечення певних конкурентних переваг. Інструментами для досягнення стратегічної місії можуть стати: диверсифікація, реструктуризація та інновацізація бізнесу на основі його інформатизації; ефективна маркетингово-збутова та кадрова політика; запровадження нової корпоративної політики в напрямі соціальної відповідальності тощо.

Стратегія розвитку в процесі впровадження може переглядатися та коригуватися, тому необхідно регулярно проводити її оцінку та моніторити стан досягнутого прогресу. Для прийняття ефективної стратегії керівництво підприємства повинне враховувати вплив факторів зовнішнього і внутрішнього середовища.

Діагностику внутрішнього та зовнішнього середовища, оцінку загальної стратегії здійснимо для умов функціонування ПрАТ «Кредмаш» – провідного вітчизняного лідера з виробництва асфальтозмішувальних установок і запасних частин до них, що застосовується в дорожньо-транспортному комплексі. Споживачами машинобудівного підприємства є країни світу, куди експортується продукція, зокрема Таджикистан, Росія, Узбекистан, Казахстан, Латвія, Білорусія, Естонія тощо. У стратегічному плані підприємство передбачає зберегти свою спеціалізацію і покращити асортимент, за рахунок розширення типажу та створення нових видів продукції.

Для формування ефективної стратегії ПрАТ «Кредмаш», насамперед, необхідно провести діагностику фінансового стану на основі внутрішніх показників підприємства: ефективності ресурсного потенціалу (формула 1) та коефіцієнтів стійкості економічного зростання.

$$ЕРП = \frac{ВР}{ОЗ + ОА + ОП}, \quad (1)$$

де ВР – виручка від реалізації (тис. грн); ОЗ – середня вартість основних засобів (тис. грн); ОА – середня вартість оборотних активів (тис. грн); ОП – витрати на оплату праці за обраний період (тис. грн).

Тоді, ефективність ресурсного капіталу за 2016, 2017 роки для ПрАТ «Кредмаш» складе:

$$ЕРП(2016) = \frac{513613}{68500 + 342706 + 133889} = 0,94 ;$$

$$ЕРП(2017) = \frac{894583}{78551 + 532287 + 221438} = 1,07 .$$

Від ефективності ресурсного капіталу залежатиме стійкість економічного зростання, яка визначається за формулою 2:

$$Кез = \frac{ЧП}{ВК}, \quad (2)$$

де ЧП – чистий прибуток (тис. грн); ВК – власний капітал (тис. грн).

Для досліджуваного підприємства він складе:

$$2016 \text{ рік: } Кез = \frac{51434}{323805} = 0,15 ; \quad 2017 \text{ рік: } Кез = \frac{95769}{409223} = 0,23.$$

Коефіцієнт стійкості економічного зростання також характеризує кількість нерозподіленого чистого прибутку у розрахунку на 1 грн. власного капіталу, та розраховується за формулою 3:

$$Кез_2 = \frac{ЧП_{нер}}{ВК}, \quad (3)$$

де ЧП – нерозподілений чистий прибуток (тис. грн).

$$2016 \text{ рік: } Кез_2 = \frac{63221}{323805} = 0,19 ; \quad 2017 \text{ рік: } Кез_2 = \frac{117347}{409223} = 0,28.$$

Отже, коефіцієнти, що ми навели для оцінки фінансового стану досліджуваного підприємства за відносними показниками (таблиця 1) констатують стабілізацію та поступове нарощування потенціалу ПрАТ «Кредмаш».

Таблиця 1

Аналіз відносних показників фінансового стану ПрАТ «Кредмаш»

Показник	2016 р.	2017 р.	Абсолютна зміна	Темп приросту, %
ЕРП	0,94	1,07	0,13	13,83
Кез	0,15	0,23	0,08	53,33
Кез ₂	0,19	0,28	0,09	47,37

В подальшому необхідно визначити, наскільки підприємство використовує внутрішні сили, щоб скористатися можливостями зовнішнього середовища, а також виявити слабкі сторони внутрішнього середовища, що в майбутньому можуть бути проблемою. При цьому відповідність стратегії внутрішнього середовища дуже важлива для розвитку підприємства (рис. 1).

Підприємство повинне функціонувати і здійснювати процес виробництва продукції не порушуючи законодавство і своєчасно виконувати всі свої фінансові зобов'язання, у тому числі сплачувати всі податки. Чинне законодавство може як сприяти, так і гальмувати процес розвитку підприємства. Нестабільність уряду, рівень корупції державних структур негативно впливають на процес реалізації стратегії підприємства.

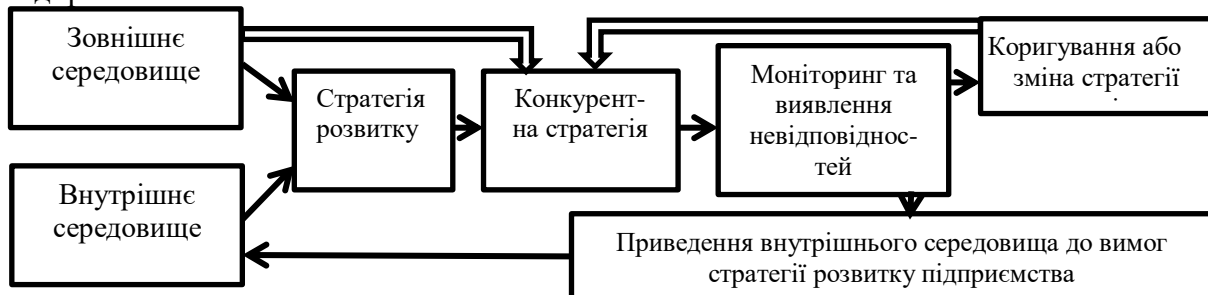

Рис. 1 Варіанти вирішення суперечностей між внутрішнім середовищем і стратегією розвитку

Засоби масової інформації мають вплив на діяльність підприємства, формуючи його певний імідж, розміщуючи публікації, що позитивно або негативно його рекламують. Також, для підвищення конкурентоспроможності, керівництво підприємства має ретельно дослідити ринок, знати й відслідковувати діяльність своїх конкурентів, як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках.

Основною метою дослідження зовнішнього середовища вважається виділення головних факторів, що впливають на результати діяльності підприємства, а також передбачувати їх зміни задля виявлення нових можливостей і загроз.

У світовій практиці для аналізу впливу факторів зовнішнього середовища на діяльність підприємства використовують PEST-аналіз. Він дозволяє оцінити вплив основних груп факторів: політичних, економічних, соціальних, технологічних та оцінити стан макросередовища підприємства. Здійснимо побудову матриці PEST-аналізу для умов функціонування ПрАТ «Кредмаш» (таблиця 2).

Другий етап – визначення експертної оцінки впливу факторів зовнішнього середовища на виробничо-господарську діяльність досліджуваного підприємства, де експертами, зазвичай, виступають провідні фахівці фінансового маркетингового, інженерного або управлінського корпусу. Їх завдання полягає в тому, щоб оцінити ступінь та ймовірність впливу зазначених факторів.

Інфляційні процеси, недостатній рівень заробітної плати, зниження кількості працездатного населення країни, зміни в ставленні до роботи і вільного часу, рівень корупції державних структур, морально-застаріле обладнання, відтік науковців та гальмування науково-технічного прогресу зумовлюють негативні тенденції щодо майбутнього вітчизняних підприємств.

Ступінь ризиків та небезпек можна виразити через силу впливу груп чинників: економічних, політичних, ринкових, конкурентних, міжнародних, соціальних і виробничо-технологічних [5]. Значну роль відіграватиме фактор виробництва зовнішніх для організації ділянок технологічних ланцюгів, рівень технології конкурентних організацій та можливості впровадження у виробництво технологічних розробок.

Також при формуванні стратегії управління розвитком промислового підприємства мають бути враховані відповідні критерії екологічної безпеки навколишнього середовища і людини, а в основу покладено принцип максимізації прибутків за мінімальних витрат і ризиків.

Ряд зазначених факторів має вплив і на діяльність ПрАТ «Кредмаш», тому керівництво постійно моніторить стан підприємства та вносить певне коригування.

Таблиця 2

Матриця PEST-аналізу ПрАТ «Кредмаш»

P	Політичні фактори	E	Економічні фактори
	1. Військові дії на сході України 2. Відкладення підписання економічної частини Договору про асоціацію з ЄС 3. Нестабільність уряду 4. Погіршення торговельних стосунків із Росією 5. Митне законодавство.		1. Загрозливо висока інфляція 2. Недостатньо платоспроможні можливості внутрішнього ринку 3. Низький рівень залучених коштів у підприємства 4. Динамічне зростання цін на сировину та енергоресурси 5. Недостатній обсяг інвестицій у машинобудування 6. Неприятливе ринкове середовище
S	Соціальні фактори	T	Технологічні фактори
	1. Досить великий розрив між рівнями заробітної плати і потреб працівника 2. Відтік кваліфікованих інженерних кадрів 3. Велика кількість незайнятого працездатного населення 4. Теоретична база для підготовки та перекваліфікації кадрів застаріла 5. Наявність висококваліфікованих ІТ-спеціалістів		1. Досить активне зношування основних фондів 2. Значний термін упровадження нових технологій 3. Залежність від постачальників вузлів, деталей та комплектуючих з інших країн. 4. Наявність високотехнологічного обладнання в галузі машинобудування.

На основі дослідження можемо констатувати, що найбільший вплив на діяльність ПрАТ «Кредмаш» мають наступні фактори: військові дії на сході України; погіршення торговельних стосунків із Росією, в минулому основного ринку збуту; загрозово високі інфляційні процеси; недостатній обсяг інвестицій у інноватизацію виробничих процесів; досить великий розрив між рівнями заробітної плати і потреб працівника; відтік кваліфікованих інженерних кадрів; залежність від постачальників вузлів, деталей та комплектуючих з інших країн; низький рівень інформатизації та низька наявність високотехнологічного обладнання.

Аналіз впливових факторів необхідно здійснювати за допомогою методу SWOT. Зазначений метод бере за основу аналіз внутрішніх факторів діяльності підприємства (сильні і слабкі сторони) і зовнішніх (можливості й небезпеки). Проведемо SWOT-аналіз для діяльності досліджуваного підприємства (табл. 3).

Таблиця 3

Моніторинг впливу факторів на діяльність ПрАТ «Кредмаш»

Фактори	Стан фактора	Характер впливу на підприємство («+» – позитивний, «-» – негативний)
1	2	3
1. Політичні фактори 1.1 Військові дії на сході України	Продовжуються	- Зменшення іноземних інвестицій
1.2 Погіршення торговельних стосунків із Росією	Законодавчі та політичні перепони	- Втрачено частину ринку збуту продукції - Зменшення обсягу виробництва продукції
2 Економічні фактори: 2.1 Загрозово висока інфляція	Близько 1% на місяць	- Знецінення обігових коштів - Нестабільна ціна - Зависока собівартість продукції + Знецінення довгострокових кредитів і виплат за ними у національній валюті.
2.2 Недостатній обсяг інвестицій у інноватизацію виробництва	Близько 55%	- Низька якість - Неукріплені конкурентні позиції вітчизняного виробника на внутрішньому та зовнішньому ринку
3 Соціальні фактори 3.1 Значний розрив між рівнем заробітної плати і рівнем потреб працівника	Більше 25%	- Скорочення платоспроможності населення. - Недостатня вмотивованість персоналу
3.2 Відтік кваліфікованих інженерних кадрів	Зниження конкурентоздатності підприємства	- Негативні зміни у структурі доходів підприємства
4 Технологічні фактори 4.1 Залежність від постачань вузлів, деталей та комплектуючих з інших країн	Пряма	- Немає гнучкості виробництва, залежність від надійності постачальників
4.2 Наявність високотехнологічного обладнання в галузі машинобудування	Незначна, велика кількість морально застарілого обладнання	- Необхідність вкладання значних фінансових ресурсів для розширення потужностей. + Можливість запровадити виробництво нової продукції + Можливість вийти на нові ринки + Підвищення якості та конкурентоспроможності продукції

На основі аналізу впливу факторів на діяльність ПрАТ «Кредмаш» визначимо можливі реакції та зазначимо загрози (таблиця 4).

Загрози, можливості зовнішнього середовища та можливі реакції
ПрАТ «Кредмаш»

<i>Фактори</i>	<i>Можлива реакція підприємства</i>
1. Політичні фактори 1.1 Військові дії на сході України	Пошук нових інвесторів для розвитку і удосконалення виробництв; підтримка вітчизняного військового комплексу; розрив зв'язків із країною-агресором
1.2 Погіршення торговельних стосунків із Росією	Виробництво продукції згідно зі стандартами ЄС, пошук нових ринків збуту
<i>Фактори</i>	<i>Можлива реакція підприємства</i>
2. Економічні фактори: 2.1. Загрозливо висока інфляція	Пошук нових джерел фінансування, оптимізація виробничих витрат, врахування ризиків
2.2. Недостатній обсяг інвестицій	Підвищення ліквідності та платоспроможності підприємства
3. Соціальні фактори 3.1. Значний розрив між рівнем заробітної плати і рівнем потреб працівника	Поступове підвищення заробітної плати, соціальних стандартів
3.2. Відтік кваліфікованих інженерних кадрів	Матеріальне та моральне заохочення працівників, пільгове навчання молодих фахівців за рахунок підприємства
4. Технологічні фактори 4.1. Залежність від постачань вузлів, деталей та комплектуючих з інших країн.	Започаткувати виробництво вузлів, деталей, комплектуючих самостійно або здійснити пошук вітчизняних постачальників
4.2. Наявність високотехнологічного обладнання в галузі машинобудування	Впроваджувати новітні технології щодо виробництва продукції

Фактори, які утворюють матрицю SWOT-аналізу, обов'язково перевіряються на предмет наявності ефекту синергії, який є базовим при аналізі факторів впливу на рівень виробничого потенціалу під час діагностування підприємства.

Матрицю SWOT – аналізу ПрАТ «Кредмаш», що містить основні можливості, загрози, сильні та слабкі сторони машинобудівного підприємства наведено на риунку 2.

Аналіз середовища організації

Аналіз діяльності

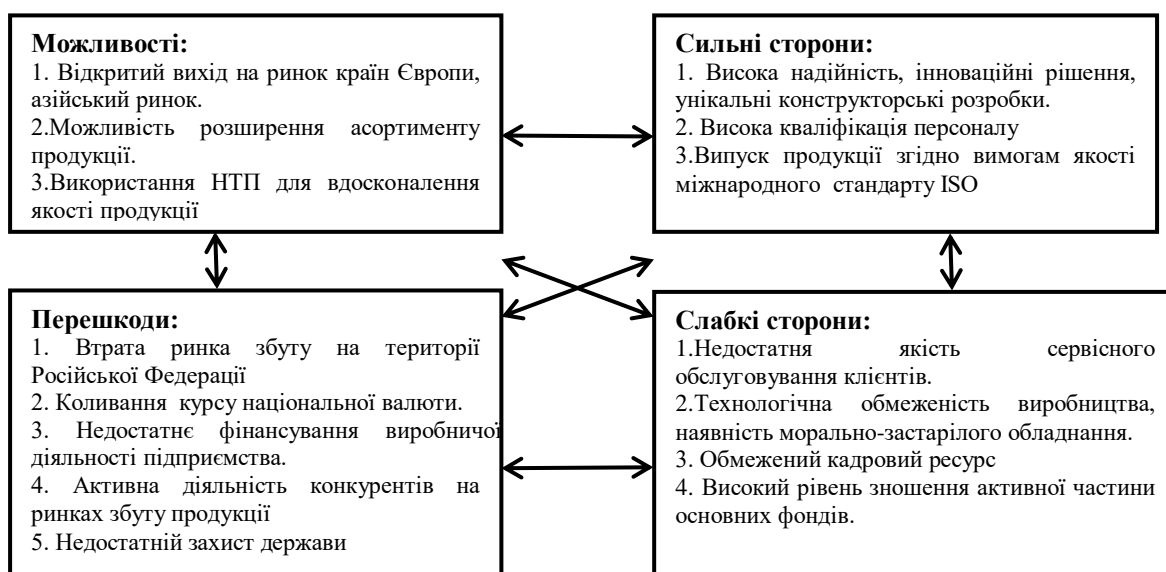

Рис. 2. Матриця SWOT-аналізу ПрАТ «Кредмаш»

Наступним етапом проведення SWOT-аналізу є побудова рішення з врахуванням всіх можливостей, загроз, слабких та сильних сторін, зображених на рисунку 3.

	<i>Можливості</i>	<i>Загрози</i>
<i>Сильні сторони</i>	<i>Поле СиМ</i>	<i>Поле СиЗ</i>
<i>Слабкі сторони</i>	<i>Поле СлМ</i>	<i>Поле СлЗ</i>

Рис. 3 Побудова рішень підприємства

Поле СиМ: в умовах перехідного ринку ПрАТ «Кредмаш» має можливість збільшити обсяги виробництва продукції та зменшити собівартість продукції за допомогою:

- використання маркетингу;
- найманих професіональних менеджерів;
- виробництва асфальтозмішувальних установок згідно вимогам і стандартам ЄС, зміни асортименту.

Потрібно використовувати сильні сторони аби скористатися можливостями підприємства.

Поле СиЗ: появи нових конкурентів на ринку збуту можливо протиставити:

- переваги у ціновій політиці, якості продукції;
- покращення сервісного обслуговування;
- удосконалення маркетингової діяльності;
- випуск продукції згідно міжнародних стандартів із врахуванням потреб споживачів (комбіновані, мобільні, енергоємні установки тощо).

Потрібно використовувати сильні сторони щоб зменшити вплив загроз для підприємства. Якщо виникає нестача коштів у споживачів – потрібно здійснювати продаж продукції у лізинг.

Поле СлМ: випуск нової продукції та пошук нових ринків збуту, а отже нових споживачів дозволяє:

- підвищити конкурентоспроможність підприємства;
- підвищити ліквідність та його платоспроможність.

Також необхідно підвищувати продуктивність праці, рівень середнього заробітку та залучати висококваліфікованих фахівців.

Поле СлЗ: найбільшу небезпеку для ПрАТ «Кредмаш» становлять:

- втрата позицій на цільовому ринку;
- зменшення попиту та обсягів інвестицій;
- погіршення стосунків із основними країнами - споживачами;
- збільшення конкурентів на ринках збуту продукції.

Для подолання слабких сторін використовуються переваги можливостей. Тому необхідно зменшувати вплив слабких сторін та загроз на діяльність ПрАТ «Кредмаш» й використовувати отримані знання при формуванні стратегії організації.

На думку Н.Д Падерина формування стратегії відбувається у декілька етапів (від визначення основної загальної стратегії підприємства, до безпосереднього її формування і реалізації [9]). Великі промислові підприємства з широким асортиментом можуть одночасно впроваджувати декілька видів стратегій. Серед них: стратегія завоювання частини ринку за допомогою науково-технічного прогресу; стратегія завоювання кращих позицій – проникнення на ринок, або стратегія освоєння ринку – розвитку ринку тощо. Критерієм результативності (оцінки) має стати показник досягнутого економічного, соціального, технічного або екологічного ефекту.

Підвищення ефективності і якості управління підприємством дозволить максимізувати прибуток, а отже, підвищити ліквідність, ринкову вартість підприємства, яка відображає наявність у підприємства основних економічних, соціальних та технологічних ресурсів і здатність менеджера або керівника підприємства ефективно їх використовувати в нестабільній ринковій ситуації.

Для визначення сутності стратегії розвитку необхідно дослідити механізми та принципи розвитку, що надасть змогу точніше класифікувати її зміст та забезпечити умови практичної реалізації. Стратегію розвитку промислового підприємства можна класифікувати при виконанні ряду принципів: спрямованості на досягнення цілей розвитку; досягненні високого рівня науково-технічного прогресу; формуванні сприятливого макро- та мікроклімату в організації; забезпечення значної результативності. При цьому механізм стратегії розвитку буде відігравати значну роль під час її впровадження. На основі отриманих в ході дослідження результатів стало можливим здійснити розробку механізм формування стратегії розвитку промислового підприємства (рис. 4.).

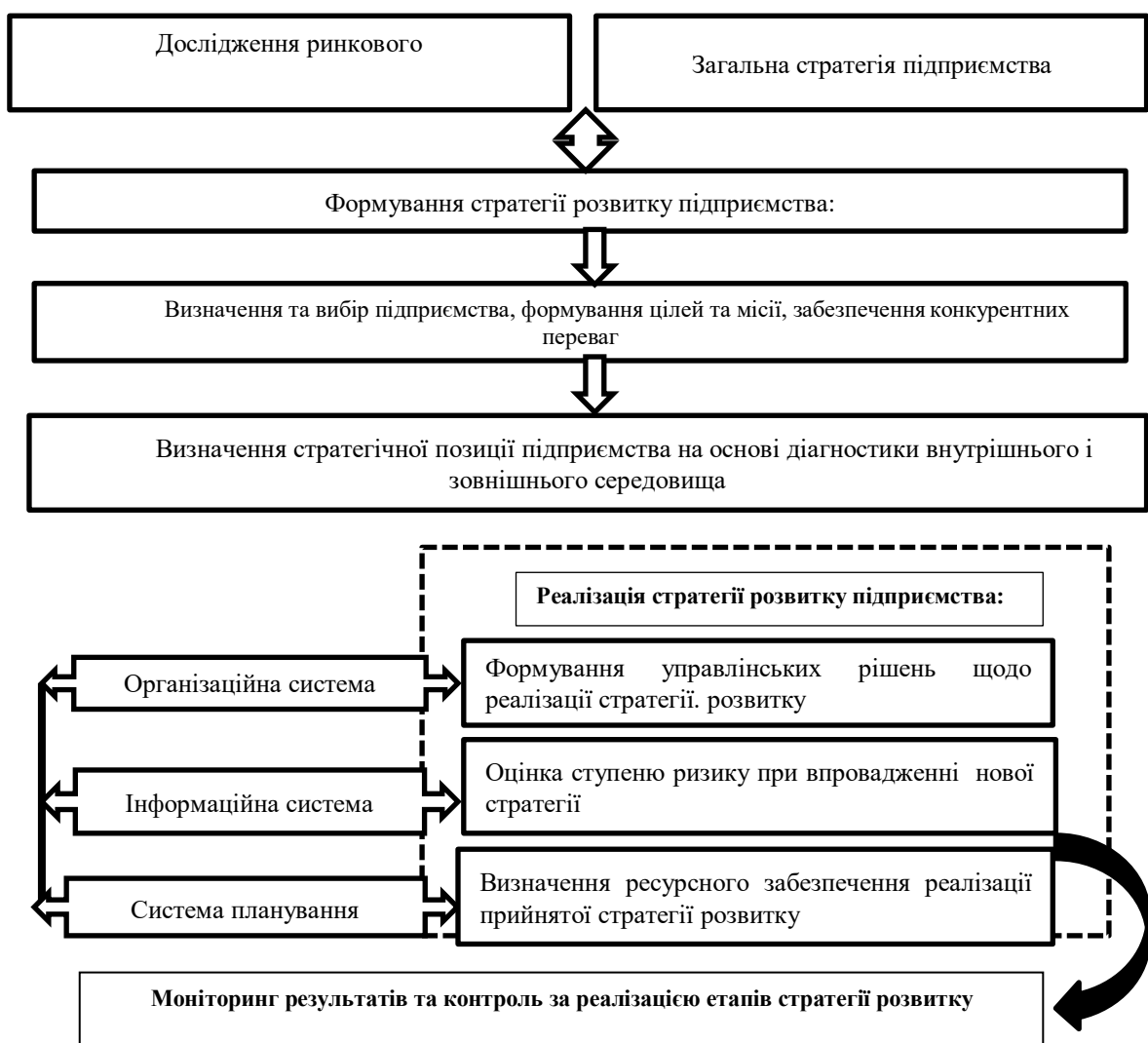

Рис. 4. Механізм формування стратегії розвитку підприємства

Процес розробки стратегії розвитку необхідно зобразити у формі ланцюжка: діагностика внутрішнього і зовнішнього середовища; формування головної місії і цілей

підприємства; реалізація обраної стратегії розвитку; моніторинг процесів та коригування на рівні етапів її впровадження.

Висновки. У трансформаційних період розвитку економіки стратегія повинна здійснювати адаптацію промислового підприємства до швидких змін навколишнього середовища. Рішення організації про обрання стратегії розвитку виходить із можливостей підприємства оптимізувати використання ресурсів людських, матеріальних, технологічних, організаційних, інформаційних та фінансових в технічному, виробничо-організаційному та економічному відношеннях і виконання всіх вимог ринку. Для впровадження ефективної стратегії необхідно прогнозувати тенденції розвитку можливостей і загроз підприємства з урахуванням сильних та слабких сторін. Ретельний аналіз факторів внутрішнього та зовнішнього середовища підприємства дозволить топ-менеджерам ухвалювати рішення, які сприятимуть його розвитку, збільшенню конкурентоспроможності, ліквідності, платоспроможності та отримання прибутку. Обрана стратегія має відповідати виробничому потенціалу, у багатьох аспектах залежить від розмірів партії виробництва, обладнання, впровадження нових технологій, кваліфікації працівників та можливостей виробляти необхідні для споживачів товари.

Список використаних джерел:

1. Ансофф И. Новая корпоративная стратегия / И. Ансофф; пер с англ. – СПб. : «Питер», 1999 – 432 с.
2. Портер М. Международная конкуренция / М. Портер; пер. с англ. – М. : Международные отношения, 1993. – 896 с.
3. Томпсон А.А. Стратегический менеджмент. Искусство разработки и реализации стратегии : учебн. для вузов / А. А. Томпсон, А. Дж. Стрикленд; пер. с англ. под ред. Л. Г. Зайцева, М. И. Соколовой. – М. : Банки и биржи, 1998. – 576 с.
4. Головінов М.І. Стратегія розвитку підприємства: сутність і ознаки / М. І. Головінов, О. І. Литвинов // Науковий вісник : Зб. науково-технічних праць. – Львів : Національний лісотехнічний університет України. – 2011. Вип. 21.19. – С. 224-228
5. Кіндрацька Г. І. Стратегічний менеджмент : навч. посіб. / Г. І. Кіндрацька. – [2-ге вид., переробл. і доповн.]– К. : Знання, 2010. – 406 с.
6. Фатхутдинов Р. А. Стратегический менеджмент : учебник [для студ. ВУЗов]. – Изд. 2-ое, [перераб. и доп.] / Р. А. Фатхутдинов. – М. : Изд-во ИНФРА-М, 2000. – 306 с.
7. Пономаренко В. С. Стратегічне управління розвитком підприємства : навч. посібн. / В. С. Пономаренко та ін. – Харків : Вид-во ХДЕУ, 2002. – 639 с.
8. Падерин Н. Д. Стратегічне планування на промисловому підприємстві / Н. Д. Падерин, Л. М. Полева // Вісник економічної науки України. – 2008. – № 2. – С. 129–131.
9. Осовська Г. В. Формування стратегії конкуренції підприємств / Г. В. Осовська, Т. М. Барбаріч // Агросвіт. – 2010. – № 21. – С. 32–35. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/agrosvit_2010_21_8.
10. Шершньова З. Є. Стратегічне управління / З. Є. Шершньова. – [2-ге вид., переробл. і доповн.]– К. : Вид-во КНЕУ, 2004. – 699 с.

Рецензент д.е.н., професор Хоменко М.М.

УДК 338.51:656.2

Садюк А.В., аспірант

Державний університет інфраструктури і технологій

ЕФЕКТИВНІСТЬ ЛІБЕРАЛІЗАЦІЇ ЦІНОУТВОРЕННЯ ПРИ ВПРОВАДЖЕННІ РАВ-РЕГУЛЮВАННЯ

У зв'язку з активним реформуванням залізничного транспорту України, а також одночасним прагненням України щодо інтеграції у європейське співтовариство важливим є питання оцінки ефективності впроваджуваних змін при лібералізації ціноутворення, в тому числі в потенційно конкурентних секторах діяльності підприємств залізничного транспорту. Стаття присвячена оцінці ефективності лібералізації ціноутворення в потенційно конкурентних секторах діяльності залізничних підприємств шляхом моделювання змін, які відбуваються у компанії для різних сценаріїв оновлення основних засобів компанії. У запропонованій моделі досліджуються такі параметри: кількість основних засобів компанії після оновлення в результаті застосування нової моделі регулювання, необхідний рівень